

Forum Standaardisatie

Wilhelmina v Pruisenweg 52
2595 AN Den Haag
Postbus 96810
2509 EJ Den Haag
www.forumstandaardisatie.nl

notitie

FORUM STANDAARDISATIE

Bijlagen:	geen		
Aan:	Forum Standaardisatie		
Van:	Hoofd BFS		
Datum:	1 april 2014	Versie	0.9
Betreft:	Aanvullend aandachtsgebied/thema mandaatperiode 2015-2017		

Verkenning evt. nieuwe thema's mandaatsperiode 2015-2017. Denktankfunctie Forum

Aanvullend (e) thema('s)?

Het Forum heeft in de afgelopen mandaatsperiodes voor een aantal thema's – op eigen initiatief - speciale aandacht gehad. Succesvolle voorbeelden zijn "authenticatie & autorisatie", semantiek en 'eFactureren'. Een aantal daarvan komt terug in het mandaatsbesluit. Nu er een nieuw besluit wordt geslagen, komt de vraag op: a) of er evt. aanvullende thema's zijn die aandacht behoeven, en b) of die dan moeten leiden tot een aanpassing van het mandaatbesluit.

Bij intern overleg is een aantal onderwerpen benoemd die relevant lijken voor de denktankfunctie van het Forum:

- 1. Organisatorische interoperabiliteit**
- 2. Cloud (herbruikbaarheid)**
- 3. Historische data, rechtspositie in verleden in de keten (metadata), fouterstel, aantonen rechtmatigheid.**

1.Organisatorische interoperabiliteit

In toenemende mate werken publieke organisaties samen in ketens en organisatorische netwerken. Uit efficiency overwegingen is het belangrijk dat de stappen in die keten naadloos op elkaar aansluiten en dat dubbel werk voorkomen wordt. Hoe richt je in dat die processen op elkaar aansluiten en welk instrumentarium is daarvoor nodig? Wat betekent dat voor compliance op gemaakte afspraken? En voor eventueel toezicht? In het verleden is meerdere malen tevergeefs gepoogd om dit onderwerp op de agenda te krijgen. Het Forum was destijds van mening dat de sectoren beter gepositioneerd zijn dan het Forum om hier echte voortgang te realiseren. Toch is het aannemelijk dat op dit terrein de grootste besparingen te realiseren zijn. Kan het Forum een zinvolle bijdrage leveren? Dat zou nader onderzocht kunnen worden.

Datum
1 april 2014

2.Cloud

In toenemend mate worden creatie, bewerken, transport en opslag van gegevens vanwege schaalvoordelen los van elkaar gerealiseerd (IAAS, PAAS en SAAS). Open standaarden en open source software worden daarbij steeds belangrijker om belangen als interoperabiliteit, veiligheid, portabiliteit en hergebruik te kunnen borgen. Ook bij een gesloten (rijks)cloud. Zonder die standaarden ben je overgeleverd aan een leverancier (Lock-in). In een recente studie van Teus van der Plaats (Def) wordt aannemelijk gemaakt dat data uit legacy systemen via open source app's geschikt gemaakt kan worden voor plaatsing in de cloud en daarmee voor hergebruik. Dat is een interessante belofte. De haalbaarheid daarvan zou nader onderzocht moeten worden.

3.Historische data, foutherstel

De essentie van gegevens is dat deze kunnen worden bewerkt om betrouwbare afbeelding van de werkelijkheid te blijven. Zonder mutaties verliest een bestand aan waarde. Wat doe je dan met de verouderde gegevens? Overschrijf je die of bewaar je die? En hoe onderscheid je bij bewaring de verouderde gegevens van de actuele gegevens (bijvoorbeeld als je net verhuisd bent)? Voorkomen moet worden dat anderen met verouderde gegevens verder werken. En mocht bij mutatie een fout zijn gemaakt hoe kun je dan voorkomen dat zo'n fout zich over tientallen databases verspreidt? Welke methoden lijken hier het meest kansrijk en welke procedures kunnen hier helpen? Dit is typisch een probleem zonder eigenaar. Misschien wel daarom heeft de ombudsman dit weer eens aangekaart. Voor verdere uitwerking van Historische data zie bijlage.

Bijlage: Uitwerking standaardisatie historische dataDatum
1 april 2014

In toenemende mate vindt de taakuitvoering van overheidswerkprocessen in een vernetwerkte omgeving plaats. Dat betekent dat bij de taakuitvoering gegevens uit externe databases worden gebruikt. Zonder extra maatregelen verdwijnen bij mutaties de overschreven waarden uit die databases. Zonder die mutaties verliest een bestand aan waarde. Wat doe je dan met de verouderde gegevens? Overschrijf je die of bewaar je die? En hoe onderscheid je bij bewaring de verouderde gegevens van de actuele gegevens? Voorkomen moet worden dat anderen met verouderde gegevens verder werken. En mocht bij mutatie een fout zijn gemaakt hoe kun je dan voorkomen dat zo'n fout zich over tientallen databases verspreidt? Welke methoden lijken hier het meest kansrijk en welke procedures kunnen hier helpen?

Bij een beperkte rondgang langs een aantal belanghebbenden ontstaat de indruk dat de uitvoeringsorganisaties verwachten dat de houders van de basisregistraties logging van gegevens bewaren en dat de houders van de basisregistraties ervan uitgaan dat de uitvoeringsorganisaties dat in hun eigen databases doen. Alle partijen waarmee gesproken is vinden dat dit een onderwerp is dat steeds belangrijker wordt.

De volgende probleemstelling zou nader onderzocht kunnen worden:

1. Hoe zorg je voor een actuele tijdslijn in de gegevens (zodat je de juist gegevens over de jaren heen kunt raadplegen)
2. Hoe houd je afnemers op de hoogte van gegevens in die actuele tijdslijn die gewijzigd (of gecorrigeerd) zijn (als die afnemers de eerdere versie van de gegevens hebben gebruikt bij het nemen van een besluit)?
3. Wat doe je in de database met gegevens die overschreven zijn (omdat ze foutief waren)?
4. Hoe regel je dat afnemers van de gegevens, die eerder beslissingen hebben genomen op basis van gegevens die nu overschreven zijn, in voorkomende gevallen kunnen laten zien op welke gegevens ze een besluit hebben genomen?

Dit is typisch een probleem zonder eigenaar. Misschien wel daarom heeft de Nationale Ombudsman dit weer eens aangekaart. Zijn aandacht richt zich weliswaar op het burgerdomein, maar het is waarschijnlijk dat dit issue ook in het bedrijvendomein speelt.

http://www.nationaleombudsman.nl/sites/default/files/2013170_de_burger_gaat_digitaal.pdf

Recent heeft de Raad van State bij haar advies over de Omgevingswet ook aangedrongen op het behoud van historische gegevens (dat advies is niet openbaar).

Voorgesteld wordt dat het Forum een verkenning uit laat voeren naar behoeften en ervaringen met historische gegevens bij zowel uitvoeringsorganisaties als houders van (basis)registraties, naar gebruikte procedures, methoden en technieken en naar internationale ervaringen. Wat lijkt een best-practise? Welke standaardisatie activiteiten zijn daarvoor relevant? Op basis daarvan kan een voorstel gedaan worden tot verdere actie.

In het werkplan 2014 is dit onderwerp niet benoemd. Beoogd wordt om het Forum te vragen om in te stemmen met dit voorstel en mandaat te geven aan het hoofd BFS om dit onderzoek ter hand te nemen wanneer daarvoor voldoende budget beschikbaar is. Cor Franke heeft gemeld graag bij dit onderwerp betrokken te willen zijn.